سەبارەت بە کار لە ناو کرێکارانی کوردستان دا

پەسندکراوی کۆنگرەی نۆهەمی کۆمەڵە

پووشپەڕ ـ گەلاوێژی ١٣٨٠

١ـ لەبەر ئەوەی کرێکارانی کوردستان لە خەباتی ڕۆژانەی خۆیان دا بەرانبەر بە خاوەنکاران و دەوڵەت، تەنیا ناکەونە بەرانبەر بۆرژوازیی کورد بەڵکوو دەکەونە بەرانبەر سەرجەمی بۆرژوازیی ئێران و دەزگای سەرکوتی دەوڵەتی و یاساستەمکارانەکەی و، هەروەها لەبەر ئەوەی خەبات بۆ سۆسیالیزم لە ئێران خەباتێکی سەراسەرییە و پێویستیی بە یەکگرتوویی چینایەتیی هەموو کرێکارانی ئێران هەیە، بۆیە کۆمەڵە وەك حیزبی سیاسیی کرێکارانی کوردستان هەوڵ دەدا بۆ ڕێکخستنی کرێکاران و وشیارکردنەوەیان و، هەروەها هەوڵ دەدا یارمەتییان بدا هەتا بە بێ لەبەر چاوگرتنی جیاوازیی نەتەوەیی و جینسی و باوەڕی ئایینی، لە ڕێکخراو و سەندیکای جۆراوجۆر دا خۆ ڕێك خەن و لە هەر جێگایەك کە سەندیکای سەراسەریی لەم چەشنە لە ئەنجامی خەباتی کرێکارانی ئێران دا پێك هاتن، پێیان پەیوەست بن.

٢ـ هەڵسووڕاوانی کرێکاری و کرێکارانی پێشڕەو و هەموو هەڵسووڕاوان و لایەنگرانی کۆمەڵە لە شوێنە کرێکارییەکانی کوردستان پێویستە بە گشتی کارکردن لە زەمینەی وشیارکردنەوەی کرێکاران دا و هەوڵدان بۆ پێك هێنانی ڕێکخراوی کرێکاری، هەرچەندی بچووکیش بن، بە گرینگترین ئەرکی خۆیان دابنێن و بە شێوەیەکی ماندوویی‌نەناسانە هەوڵ بدەن بۆ بەرزکردنەوەی ئاستی ڕۆشنبیریی سیاسی و گەشەی فەرهەنگی خۆ ڕێکخستنی کرێکاران. ئەم هەڵسووڕاوانە پێویستە ئەوەیان لەبەر چاو بێ کە لەبەر تایبەتمەندییەکانی کۆمەڵگای کرێکاریی کوردستان، هەڵسووڕان لەم زەمینەیە دا پێویستیی بە کارێکی بەردەوام و پەیگیرانە هەیە. ئەم هەڵسووڕاوانە پێویستە لە هەموو هەنگاو و کۆششێکی بچووك دا، لە پێکهێنانی سندووقی هاویاریی کرێکاران و بێکارانەوە بگرە هەتا خەباتی گەورەو بەرینی کرێکاری، دڵسۆزانە بەشداری بکەن و لەبیریان بێ کە هەرئەم هەوڵ و کۆششانەن کە فەرهەنگی خەباتکارانە و فەرهەنگی خۆڕێکخستنی کرێکاری پەرە پێ دەدەن و سەرەنجام دەرفەتی وەدیهاتنی پێ دەبەخشن.

کۆمەڵە لە دەورەی داهاتوودا و لە ساڵانی دواتر دا دەبێ بۆ دانانی بەردی بناغەی خۆڕێکخستنی کرێکاری لە کوردستان و بەرزکردنەوەی فەرهەنگی خەباتکارانەی کرێکاران دەورێکی هەرچی کاریگەرتر ببینێ و، بەم چەشنە گەورەترین خزمەت بە کرێکارانی کوردستان بکا و لە هەمان کاتدا پەیوەندێکی لەپسان‌نەهاتوو لە گەڵ بزووتنەوەی کرێکاری دابمەزرێنێ. هەڵسووڕاوانی کۆمەڵە لە شوێنە کرێکارییەکان دەبێ تێکۆشەرانی پەیگیری ئەم ئامانجانە بن.

٣ـ دواکەوتوویی ئابووری و سەنعەتیی کوردستان، کە بەڕێوەچوونی ستەمی نەتەوایەتی تێیدا دەوری هەیە و، هەروەها دۆخی سیاسی و خەباتکارانەی ئە و کۆمەڵگایە،

هەندێك ئەرك و تایبەتمەندی بە خەباتی كرێكاران دەبەخشن و هەندێك ئەركی دیاریكراو دەخەنە ئەستۆی هەڵسووڕاوانی كرێكاری، لەوانە:

ئەلف ــ بەشێكی بەرینی كرێكارانی كوردستان، كرێكارانی وەرزین. ئەم كرێكارانە تەنیا لە هەندێك وەرزی ساڵ دا و ئەویش بە شێوەی سەرەكی لەدەرەوەی كوردستان كار دەكەن. لە وەرزەكانی دیكە دا یان بێكارن یان سەرقاڵی خۆماندووكردنێكن كە هەر بە ڕواڵەت لە كار دەچن. لەبەر ئەم هەل و مەرجە تایبەتە، كرێكارانی وەرزی لە زۆربەی ئەو مافانەش كە لە ئێران وەك لانیكەمی مافی كرێكاران ناسراون، وەك بیمەی بێكاری و لەبەرچاوگیرانی پێشینەی كار، بێبەشن. كەوابوو خەبات بۆ ئەوەی ئەم مافانە و بە تایبەت مافی بەهرەمەندی لە بیمەی گشتی و بیمەی خانەنشینی بۆ ئەم بەشە گەورەیەی كرێكاران بەڕەسمی بناسرێ، یەكێك لە مەیدانە گرینگەكانی خەباتی كریكارانی كوردستانە.

ب ــ پرژوبڵاویی ئەو كرێكارانەی لە كارگە چكۆلەكان دا كار دەكەن هەل و مەرجێك پێك دێنێ كە تێیدا كرێكاران لە حاست خاوەنكاران دەكەونە بارێكی زۆرلاوازتر لە چاو كرێكارانی كارخانەگەورەكان. هەر ئەمە وادەكا كە خاوەنكاران بەئاسانی مافیان پێشێل بكەن و، جگەلەوەش، لەبەر ئەوەی بە پێی یاسای كاری كۆماری ئیسلامی، یاسای كار كرێكارانی كارگە چكۆلەكان ناگرێتەوە، پێشیل كردنی مافی ئەم كرێكارانە ئاسانتر دەبێتەوە. لەم ڕووەوە هەوڵدان بۆ ڕێكخراوبوونی ئەم بەشەی كرێكاران لە سەندیكاكان و ڕێكخراوە پیشەییە جۆراوجۆرەكان دا بۆ بردنەسەری ئاستی وزەو توانایی خەباتكارانەی كرێكاران و هەوڵدان بۆ باش كردنی هەل و مەرجی كار و ژیانیان بایەخێكی تایبەتی هەیە و ئەركێكی گرینگی دیكەی خەباتی كرێكارییە.

ج ــ خەبات بۆ ڕێكخستنی كرێكاران لەو لقانە دا كە هاوچەشنییەك لە نێوانیان دا هەیە، وەك كرێكارانی شارەداری، كرێكارانی خزمەتگوزاری، كرێكارانی بیناسازی، كرێكارانی تەونكار و هیدیكە، لە سەندیكاكان دا یەكێك لە مەیدانە هەرەگرینگەكانی تێكۆشانی هەڵسووڕاوانی كرێكارییە.

د ــ دواكەوتوویی ئابووری، هەژاریی بێڕادەوسنوور و تایبەتمەندییەكانی كاری كۆنتەراتی كە لە كوردستان باوە، بووەتە هۆی پەرەگرتنی كاری منداڵان، كە جگەلەوەی بۆ ئەو منداڵانە و بۆ بەرەی داهاتووی كرێكارانی كوردستان زۆر زیانبار و فەوتێنەرە، بە شێوەیەكی زۆر زیانبار كار دەكاتەسەر هەل و مەرجی كاری كرێكاران خۆیان و، پێویستیی خەباتی پەیگیر بۆ بردنەسەری ئاستی حەقدەستەكان لەبەرچاویان كەمڕەنگ دەكاتەوەو لە جیاتی ئەوە منداڵەكانیان ڕەوانەی بازاڕی كار دەكەن. لەبەر ئەوە، خەبات بۆ قەدەغەكردنی كاری پیشەیی منداڵان و بۆ بەهرەمەندیی منداڵان لە خوێندن و مافەكانی دیكەی منداڵ، یەكێك لە داوا گرینگەكانی چینی كرێكارە و، كۆمەڵە بەئەركی خۆی دەزانێ بە شێوەیەكی بەردەوام لایەنەكانی ئەم مەسەلەیە بخاتە بەر چاوی كرێكاران و هەوڵ دەدا ئەم داوایە بكاتە داوایەكی هەمەگری كرێكاری و كۆمەڵایەتی و، بۆ داسەپاندنی ئەو یاسایانە كە پارێزگاری لە منداڵان بكەن تێدەكۆشێ.

ه ــ بێكاریی بەرین لە كوردستان، كە ئەنجامی قەیرانی ئابووری و سیاسەتەكانی

کۆماری ئیسلامی لە سەرتاسەری ئێرانە و، لە هەمان کات دا ئەنجامی هەڵاواردن و سیاسەتی ستەمکارانەی ئەم حکوومەتەیە لە دژی خەڵکی کوردستان، بووەتە یەکێك لە گرینگترین گرفتەکۆمەڵایەتی یەکانی کوردستان و میلیۆنەها کەسی لە پەنجەی خۆی دا گرفتار کردوە. داوای کار و مافی بەهرەمەندی لە بیمەی بێکاری بۆ هەر کەسێکی ئامادەبەکار و، هەوڵدان بۆ ئەوەی دەوڵەت ئەم مافانە دەستەبەر بکا، ئەرکێکی گرینگی هەڵسووڕاوانی کرێکاری و هەموو لاوان و جەماوەری بەرینی بێکارانە. هەوڵدان بۆ ڕێکخستنی ئەم جەماوەرە بەرینە لە ڕێکخراوە جۆراوجۆرەکاندا لە دژی بێکاری و بۆ بەدوواچوونی ئەم داخوازانە و هەروەها بۆ پێك هێنانی هاوپشتیی خەباتکارانە، یەکێك لە ئەرکەکانی هەڵسووڕاوانی کرێکاری و هەڵسووڕاوانی کۆمەڵەیە.

و ــ داخوازە بنەڕەتی یەکانی کرێکارانی ئێران، یانی ئازادیی مانگرتن و ئازادیی پێك هێنانی سەندیکا و ڕێکخراوە کرێکاری یە سەربەخۆکان، بۆ کرێکارانی کوردستانیش لە داخوازە سەرەکی یەکانن.